

ПРИНЦИПИ ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

На сьогоднішній день управлінський облік не має жорсткої регламентації у вітчизняному законодавстві, керівництво підприємства самостійно вирішує, за якими параметрами класифікувати об'єкти управління та здійснювати їх облік. Інформація управлінського обліку, яка призначена для керівництва і менеджерів підприємства, є комерційною таємницею і носить конфіденційний характер. Тому, сегмент інформації про об'єкти предметної області управлінського обліку носить закритий характер, використовується підприємством і не надходить відображення в загальнодоступному інформаційно– економічному просторі.

Найкращою для підприємства є організаційна структура, яка відповідає: розміру та галузевій належності підприємства, динамізму й складності виробничо– управлінського апарату та зовнішнього середовища, а також особовому складу, кваліфікації та досвіду персоналу, що працює на підприємстві. Тому треба сформувати таку систему стратегічного управлінського обліку, яка б відповідала цим вимогам і сприяла не тільки виживанню підприємства, а й його розвитку.

Серед факторів успішного функціонування стратегічного управлінського обліку можна віднести:

- Готовність керівництва до якісного посилення або організації з нуля стратегічного управлінського обліку;
- Наявність фінансування, в першу чергу для:
 - а) забезпечення регулярного циклу обліково– аналітичної діяльності;
 - б) залучення до роботи висококваліфікованих фахівців– експертів.
- Компетентність обліково– управлінського персоналу.

Формування і функціонування економічного простору управлінського обліку передбачає ефективну інформаційну взаємодію між користувачами інформації управлінського обліку та суб'єктами управління за принципами «прямий» і «зворотного» зв'язку. В процесі функціонування економічного простору управлінського обліку утворюється інфокомунікаційний обмін, що має певну специфіку, на відміну, наприклад, від фінансового обліку. Критерієм ефективності функціонування економічного простору управлінського обліку виступає ефективність і результативність всіх процесів, що відбуваються в фінансово– господарській діяльності підприємства.

В основі формування інформаційно – економічного простору стратегічного управлінського обліку перебувають базові принципи,

зумовлені особливостями управлінського обліку. Основними з них можна визначити:

1) Закритість. Локальність і відособленість інформаційного простору управлінського обліку зумовлена закритим характером управлінської інформації про об'єкти обліку. Незважаючи на те, що частина інформації з управлінського обліку у вигляді певних регламентів, стандартів, методичних рекомендацій, знань, а також окремих показників управлінської звітності носить відкритий характер і надходить в загальноекономічний простір, велика її частина недоступна для широкого кола користувачів. Переважна кількість інформаційних ресурсів управлінського обліку локалізовані і не виходять за межі суб'єкта господарювання.

2) Інфокомунікаційна обмеженість. Специфіка процесу інформаційних комунікацій в досліджуваному інформаційному просторі полягає в наступному: з огляду на закритий характер управлінського обліку, інформаційний обмін з іншими інформаційними просторами будується за принципом одноканальний, тобто суб'єкти економічного простору управлінського обліку, в основному, споживають інформацію інших інформаційних просторів.

Слід зауважити, що розвиток системи управлінського обліку в сторону стратегічної спрямованості та поява нових об'єктів обліку підвищує роль нефінансових показників в інформаційному забезпеченні завдань управлінського обліку, розширюючи тим самим відповідний просторовий сегмент управлінської інформації. Незважаючи на підвищення значущості нефінансової інформації, вона є додатковою, допомагаючи розкривати причини і пояснюючи, «що насправді стоїть за даними фінансових звітів».

3) Гнучкість. В даному випадку під гнучкістю розуміється здатність оперативного налаштування генерації інформації управлінського обліку і звітності відповідно до змін запитів користувачів. У цьому контексті доречним буде розглядати аспекти гнучкості, які застосовні до автоматизованих систем бухгалтерського обліку.

Стратегічні аспекти гнучкості, пов'язані з реакцією користувачів на законодавчі нововведення, зміни навколишнього середовища, масштаб і напрями господарської діяльності підприємства, внесення змін до облікової політики підприємства і т.д.

Поточна гнучкість передбачає можливість адекватного реагування на інтереси користувачів протягом коротких інтервалів часу, включаючи гнучку реакцію на зміну запитів користувачів обліково–звітної інформації.

4) Спрямованість на задоволення інтересів цільової групи користувачів. Згідно з цим принципом, повинна забезпечуватися максимальна задоволеність інформаційних і економічних інтересів всіх учасників процесів генерування і споживання облікової інформації, з урахуванням її вузької спрямованості на цільовий сегмент споживачів. Це можливо, якщо

інформаційні ресурси будуть володіти такими властивостями як корисність, значимість, а також іншими якісними характеристиками. Результати вітчизняних досліджень показують, що «40– 50% всієї інформації є надлишковою в інформаційному потоці і в той же час в обліку відсутнє близько 50% інформації, необхідної для управління, а прийняття рішень базується частіше на інтуїції, ніж на точної і об'єктивної інформації». Тому реалізація даного принципу повинна забезпечувати своєчасність, достовірність і якість інформації, в першу чергу, для основного сектора користувачів – управлінської ланки господарюючих суб'єктів.